



Субота
25 березня 2023 року
№ 36 (639)

Харківська міська газета

ХАРЬКОВСЬКІЯ ИЗВѢСТІЯ

Заснована у 1817 році



НАГРАДА ГОРОДУ-ГЕРОЮ

22 МАРТА В РАМКАХ РАБОЧЕГО ВИЗИТА В ХАРЬКОВ ПРЕЗИДЕНТ УКРАИНЫ ВЛАДИМИР ЗЕЛЕНСКИЙ ПЕРЕДАЛ ГОРОДСКОМУ ГОЛОВЕ ИГОРЮ ТЕРЕХОВУ ПОЧЕТНЫЙ ЗНАК ОТЛИЧИЯ ГОРОДА-ГЕРОЯ

Мэр поблагодарил Главу государства от имени всех харьковчан, подчеркнув, что данная награда является общей заслугой военных, бойцов теробороны, коммунальщиков, врачей, учителей, волонтеров — всех, кто делал и продолжает делать все возможное, чтобы Харьков выстоял и остался украинским городом:

— Для меня большая честь получить такой знак отличия нашему родному городу. Благодарю Президента Владимира Зеленского за то, что он так высоко оценил ежедневный подвиг жителей Харькова! Верю, что наша Победа уже близка. Каждый из нас не только мечтает о ней, но и делает и будет делать все от него зависящее, чтобы этот день настал как можно быстрее!

6 марта 2022 года Президент Украины Владимир Зеленский подписал Указ о присвоении Харькову звания «Город-герой Украины», чтобы отметить подвиг, массовый героизм и стойкость граждан, проявленные при защите своего города от вооруженной агрессии РФ против Украины.



ХАРЬКОВ НА ЗАЩИТЕ НЕЗАВИСИМОСТИ

В ХОДЕ РАБОЧЕЙ ПОЕЗДКИ В ХАРЬКОВ ПРЕЗИДЕНТ УКРАИНЫ
ВЛАДИМИР ЗЕЛЕНСКИЙ ПРОВЕЛ КООРДИНАЦИОННОЕ СОВЕЩАНИЕ
ПО АКТУАЛЬНОЙ СИТУАЦИИ В СФЕРЕ БЕЗОПАСНОСТИ В РЕГИОНЕ

Главу государства проинформировали о ходе восстановления на деоккупированных территориях Харьковщины, обустройстве фортификационных сооружений, восстановлении инфраструктуры и оказании помощи пострадавшим гражданам. Был заслушан доклад военного командования об оперативной обстановке в зоне ответственности ОГВ «Харьков». Президент также обсудил с представителями энергетической отрасли вопросы обеспечения всех населенных пунктов Харьковщины электроэнергией. Во время совещания Глава государства передал Харьковскому городскому голове Игорю Терехову почетное отличие «Город-герой Украины», которое Президент присвоил Харькову с целью отличия подвига, массового героизма и стойкости граждан в защите города во время отпора вооруженной агрессии РФ против Украины:

— Харьков действительно город-герой. И я хочу выразить огромную благодарность всем жителям этого прекрасного города, который защищает нашу свободу и независимость плечом к плечу с другими городами нашего государства.

Владимир Зеленский также вручил государственные награды военным, отличившимся во время обороны Харьковской области от российских захватчиков. Защитники были награждены орденами Богдана Хмельницкого II и III степеней, орденами Данила Галицкого и «За мужество» III степени.

— Для меня большая честь наградить и поблагодарить каждого из вас за победу, которую вы несете ежедневно, за независимость, которую вы обеспечиваете, и за суверенитет, который защищаете. За будущее, которое вы дарите вместе со всеми воинами. Берегите себя, родных и близких! — сказал Президент.

Владимир Зеленский также побывал в одном из медицинских учреждений Харькова, где проходят лечение украинские военные, осмотрел приемное и хирургическое отделения больницы, пообщался с военнослужащи-



ми и вручил им награды и ценные подарки. Президент наградил защитников орденами Богдана Хмельницкого I степени, «За мужество» III степени, медалями «Защитнику Отечества» и «За военную службу Украине». Представителям Медицинской службы ВСУ Президент также вручил ордены Данила Галицкого и «За мужество» III степени.

— Спасибо за каждую спасенную жизнь наших героев. Желаю здоровья вам и вашим близким, — сказал Президент.

ЦВЕТЫ КАК СИМВОЛ ЖИЗНИ

Цветочные композиции и яркие клумбы украсят Харьков этой весной.

Обустраивать в городе цветники давно уже стало доброй традицией. В этом году цветов будет меньше, чем в довоенное время, но клумбы все равно должны быть и радовать горожан, сообщил в эфире национального телемарафона Харьковский городской голова Игорь Терехов:

— Будем высаживать цветы, потому что жизнь продолжается. В годы Второй мировой горожане, несмотря на ужасы войны, высаживали у своих домов цветы, показывали тем самым, что Харьков жил и не сдавался.



Вместе с мероприятиями по благоустройству, в городе продолжается активная работа по восстановлению жилых домов, поврежденных в результате вражеских обстрелов. Данные вопросы сегодня в приоритете.

ДИАЛОГ С СОЮЗНИКАМИ

Руководитель Офиса Президента Украины Андрей Ермак в рамках постоянного диалога с союзниками провел телефонный разговор с советником Президента Соединенных Штатов Америки по вопросам национальной безопасности Джейком Салливаном.

Глава ОП проинформировал Джейка Салливана о текущей ситуации на фронте, в том числе на самых сложных направлениях в Донецкой области, акцентируя внимание на важности скорейшего предоставления силам обороны Украины дополнительного вооружения и боеприпасов.

Андрей Ермак выразил благодарность всему американскому народу, Президенту США и обеим палатам Конгресса за неизменную прочную поддержку Украины в борьбе с государством-террористом, непреклонную поддержку суверенитета и территориальной целостности нашего государства. Кроме того, на днях состоялась встреча представителей Офиса Президента с делегацией Совета внешней политики Фолькетинга (парламента) Дании во главе с руководителем Совета Микелем Оstrupом Йенсенем. Собеседники обменялись мнениями о состоянии противодействия российской вооруженной агрессии и ситуации с безопасностью в Украине и регионе. Представители ОП поблагодарили за недавнее решение об учреждении Фонда поддержки Украины в размере 1 млрд долл., а также о выделении нашему государству 9-го пакета оборонной поддержки на сумму около 142 млн долл. «Военная помощь наших партнеров — основа успехов Украины в возвращении своих территорий. Рассчитываем на все большую смелость каждой нации в вопросе расширения военной помощи Украине и ускорения темпов ее поставок на территорию нашего государства», — подчеркнули в ОП.



РАЗОМ ЗРОБИМО БІЛЬШЕ

Харківський Національний університет імені В. М. Каразіна отримав двох нових почесних докторів наук. На нещодавньому засіданні Вченої ради закладу вирішили присвоїти це звання музикантові Святославу Вакарчуку та американському історику Тімоті Снайдеру.

Святослав Вакарчук з перших днів війни активно допомагає ЗСУ та проводить благодійні концерти, зокрема, й для українських військових на фронті. А Тімоті Снайдер є постійним членом Інституту гуманітарних наук у Відні й професором Єльського університету. Володіє українською мовою. Снайдер досліджує націоналізм, то-



талітаризм та Голокост. У своїй монографії «Криваві землі: Європа між Гітлером та Сталіном» він обґрунтував тезу про те, що нацистський та радянський режими знищили близько 14 млн жителів на території України, Польщі, Білорусі, країн Балтії та у західних областях россії.

— Я впевнена, що разом ми зробимо дуже багато для університету, освіти, науки та просвітництва, для нашої Перемоги! Новообрані почесні доктори університету також пообіцяли обов'язково відвідати Каразінський, тож ми дуже на них чекаємо і будемо раді вітати їх у Харкові, — зазначила ректорка університету Тетяна Кагановська.

БЕЗ ВОДЫ НЕ ОСТАВИМ

СПЕЦИАЛИСТЫ КП «ХАРЬКОВВОДОКАНАЛ» ДЕПАРТАМЕНТА ПО ВОПРОСАМ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОРОДА ХГС ДЕЛАЮТ ВСЕ ВОЗМОЖНОЕ, ЧТОБЫ ОБЕСПЕЧИТЬ ХАРЬКОВЧАН ВОДОЙ ДАЖЕ ПРИ ОТСУТСТВИИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИИ

На предприятии рассказали, где горожане могут набрать воду во время отключения электроэнергии и прекращения работы насосных станций. В частности, в этом году бригады отремонтировали более 250 водоразборных колонок, где харьковчане смогут продолжать набирать воду при слабом давлении и даже при прекращении работы насосных станций. Также при возникновении проблем с электроснабжением оперативно осуществляется подвоз воды автоцистернами предприятия.



Заместитель директора комплекса «Харьковводоснабжение» Алексей Кучеревский отметил, что было восстановлено 55 уличных колонок, подающих техническую воду для бытовых нужд потребителей. Из них 26 работают от генераторов, остальные — ручные. Первые из таких колонок обустроили возле пунктов несокрушимости, что позволяет жителям в одном месте набрать питьевую и техническую воду.

Адреса уличных колонок указаны на официальных инфоресурсах предприятия.

— По телефону 15-33 диспетчерская подскажет расположение автоцистерн и уличных колонок. В случае отключения электроэнергии специалисты оперативно доставят и подключат генераторы, где это возможно. Работы по обустройству новых уличных колонок продолжаются, — отметил Алексей Кучеревский.

ПОКОРИЛИ ИТАЛИЮ

Студентки Харьковского национального университета радиоелектроники выиграли этап Кубка мира по подводному спорту среди взрослых и юниоров, который прошел в городе Линьяно-Сабьядуро (Италия).

В турнире приняли участие 726 участников из 24 стран. Украину представляли 22 спортсмена.

Виктория Уварова из Харькова завоевала две золотые, серебряную и бронзовую медали, а Екатерина Ващенко — одну золотую награду, сообщили в Департаменте по делам семьи, молодежи и спорта Харьковского горсовета:



— Виктория Уварова заняла первое место в категории «50 м ныряния», второе — в дисциплине «100 м в ластах», третье — в категории «50 м в ластах». Кроме того, женская четверка Анастасия Антоняк, Екатерина Ващенко, София Гречко и Виктория Уварова завоевали золото в эстафете «4x100 м в ластах».

Всего по результатам соревнований представители сборной Украины завоевали 13 золотых, семь серебряных, шесть бронзовых медалей и заняли первое общекомандное место.

ПАРКУЙ МАШИНУ ПРАВИЛЬНО

В КП «Комплекс по вывозу бытовых отходов» Департамента жилищно-коммунального хозяйства ХГС напомнили водителям, что нарушение правил парковки транспорта является основанием для привлечения к административной ответственности и влечет наложение штрафа.

На предприятии отметили, что, несмотря на многочисленные предупреждения, многие харьковчане по-прежнему неправильно паркуют свои автомобили возле контейнеров.

— Продолжаем обновлять оборудование и спецтехнику в рамках «Зеленой весны» и вести борьбу с теми, кто неправильно паркует свой личный транспорт. Машины ставят на ночь так, что утром спецтранспорт не может подъехать к контейнерам и вывезти бытовые отходы. Напоминаем автовладельцам об ответственности за такую парковку и дальнейшем денежном взыскании, — отметили в КВБО.



С 16 по 22 марта бригады КВБО вывезли более 50,4 тыс. куб. м мусора (43,3 тыс. куб. м ТБО и 7,1 тыс. куб. м крупногабаритных отходов).

Согласно Правилам дорожного движения, стоянка ближе 5 м от контейнерных площадок и/или контейнеров для сбора бытовых отходов запрещена.

ВИБРАТИСЯ НА ПРИРОДУ ЗАСЬ

Помилюватися першоцвітами, прогулятися лісом та послухати пташині співи цього річ багатьом нашим співгромадянам знову не вдасться. Адже внаслідок російської агресії за ступенем забрудненості території вибуховими пристроями Україна зараз є чи не найнебезпечнішим місцем на планеті.

У Національній поліції України станом на зараз третю частину території України вважають замінованою. У число таких регіонів входять як деокуповані землі, так і ті, де поки ще знаходяться російські терористи. Згідно з даними Mines Advisory Group, на цей час Україна є найбільш замінованою територією світу, випереджаючи попередніх «лідерів» — Афганістан і Сирію.

Загальна площа замінованих територій в Україні — приблизно 170–180 тисяч кв. км. Якщо провести аналогію з іншими країнами, це:

- ◆ половина площі Німеччини;
- ◆ або третина площі Франції;
- ◆ або вісім Ізраїлів;
- ◆ або майже шість Бельгій;
- ◆ або ж чотири Естонії.

Найбільш замінованою територією в Україні на сьогодні вважається Херсонська область — під час втечі окупанти залишили на правому березі неймовірно кількість мін усіх видів, а зараз посилено мінують лівобережжя.

На повне розмінування української території після війни, за оцінками експертів, треба не менше п'яти років. Це при тому, що з початку російської агресії ДСНС провела величезну роботу, вилучивши майже 326 тисяч вибухонебезпечних предметів і мало не три тонни вибухівки.

До речі, найчастіше з початку війни піротехніки та сапери працювали у Харківській області (15,2 тисячі разів), найменше — на Черкащині (1,1 тисячі разів).

У зв'язку з розмінуванням звільнених територій від вибухонебезпечних предметів увесь час, та зокрема протягом місяця, в Харкові проходять заходи з мінної безпеки. Їх проводять не тільки для дорослих, першочергово для обізнаності дітей. На офіційному телеграм-каналі ХМР зазначають, що лекції читають щочетверга та щоп'ятниці у різних районах міста. Як спікери запрошені інструктори Червоного Хреста, фахівці Головного управління ДСНС України в Харківській області та Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування та швидкого реагування ДСНС України.

Організатори — громадська організація «Харків незламний», Координаційна рада волонтерів Харкова та КУ «Офіс реформ Харкова» ХМР.

► РИЗИКУВАТИ НЕ ВАРТО

КП «Ритуал» просить харків'ян та мешканців Харківської області утриматися від відвідування міського цвинтаря № 17, розташованого на Окружній дорозі. Це пов'язано з високим ризиком мінної небезпеки на околицях Харкова, особливо з боку Північної Салтівки.

Під час повномасштабного вторгнення росії цей цвинтар опинився на лінії вогню. Там досі піротехнічні підрозділи ДСНС виявляють вибухонебезпечні предмети, зазначили у КП «Ритуал»:

— Тому не слід відвідувати цвинтар напередодні великодніх свят та поминальних днів. Найбільш підступна міна «Пелюсток» ПФМ-1, яка встановлюється дистанційно і зливається з травою та листям. Завдяки поліетиленовому корпусу вона важить лише 80 г, має зеленуватий колір. Для спрацьовування достатньо натиснути на неї із зусиллям 5–25 кг, після чого вибух вражає кінцівку тіла людини, а внаслідок великої крововтрати можлива і смерть. Не варто відвідувати й інші цвинтарі та меморіали, оскільки наразі зберігається загроза ракетного обстрілу.

Привести могили до ладу та вшанувати пам'ять померлих можна буде після повного розмінування території, про що КП «Ритуал» повідомить додатково на своїй офіційній сторінці у Facebook. Інформацію про ритуальні послуги КП «Ритуал» можна отримати у диспетчерській службі за тел.: 16-40 або у чат-боті в Telegram.



В ГОРОДЕ СТАРТОВАЛА МАСШТАБНА АКЦІЯ ПО ВИСАДКЕ ДЕРЕВЬЕВ. В РАМКАХ ДВУХМЕСЯЧНИКА «ЗЕЛЕНА ВЕСНА» НА ТЕРИТОРИИ ЖУРАВЛЕВСКОГО ГИДРОПАРКА ПЛАНУЄТЬСЯ ВИСАДИТИ БОЛЕЕ 20 ТИСЯЧ ДЕРЕВЬЕВ

Вместе с работниками СКП «Харьковзеленстрой» участие в первом таком мероприятии в сосновом бору принял участие Харьковский городской голова Игорь Терехов.

— Из-за войны в Харькове пострадали многие зеленые зоны. Были прилеты и в лес в Журавлевском гидропарке. Кроме того, рядом велись боевые действия, из-за чего часть поврежденных деревьев пришлось удалить. Как я и обещал, сейчас мы массово высаживаем деревья в Журавлевском гидропарке. Это очень важно, потому что данная территория станет частью будущего «зеленого каркаса» города. В ближайшее время деревья высадят и по другую сторону соснового бора, — сообщил мэр.

Игорь Терехов также подчеркнул, что эта территория является рекреационной зоной, поэтому под строительство жилых домов земли лесного фонда выделяться не будут:

— Хочу поставить точку в желании некоторых бизнесменов построить что-нибудь на этой территории. Здесь будут только леса, зеленые насаждения, рекреационная зона. Таков мой ответ бизнесу. Для строительства домов у нас есть другие локации в черте города.

ЗДЕСЬ БУДУТ ТОЛЬКО ЛЕСА!



ЧОМУ ТАК БАГАТО ТРИВОГ: ПОЯСНЕННЯ ЕКСПЕРТІВ

ДЕНЬ, КОЛИ ОГОЛОШУЄТЬСЯ ОДНА ПОВІТРЯНА ТРИВОГА, ЗДАЄТЬСЯ НАМ ХОРОШИМ, А КОЛИ ТРИВОГ НЕМАЄ ЗОВСІМ — ТО ДУЖЕ ВДАЛИМ. АЛЕ ОСТАННІМ ЧАСОМ МИ МАЙЖЕ ПОСТІЙНО ЖИВЕМО В РЕЖИМІ «ТРИВОГА — ВІДБІЙ». ЩОБ ЗНАТИ ПРО ЙМОВІРНУ ЗАГРОЗУ, ЛЮДИ ВСТАНОВИЛИ СОБИ НА СМАРТФОНИ СПЕЦІАЛЬНІ ДОДАТКИ, ЯКІ СПОВІЩАЮТЬ ПРО НЕБЕЗПЕКУ, ПІДПИСАЛИСЯ НА БЕЗЛІЧ TELEGRAM-КАНАЛІВ

Проте багато хто через сигнал у телефонному додатку та через системи сповіщення на вулиці вже навіть став дратуватися. Жителів міст, більш віддалених від лінії фронту, повітряні тривоги вже не стільки лякають, скільки нервують. Виявляється, що легше звикнути до небезпеки, ніж до поламаних планів. Тим часом ворог не дає нам спокою.

▶ РАКЕТА МОЖЕ ВЛУЧИТИ У БУДЬ-ЯКУ ТОЧКУ

Злеті російських літаків останнім часом стали основною причиною оголошення повітряних тривог, і якщо ми бачимо цю інформацію в мережі, то зітхаємо з полегшенням — не ракети, не «Шахеда», то нехай. Нічого ж потім не відбувається. Військові кажуть, що це самообман.

— Зараз всі хочуть отримати інформацію, що летить і звідки, щоб самим зробити висновки, наскільки це небезпечно. Telegram-канали множаться в геометричній прогресії. Насправді небезпечно все, тут не можна робити виключень, — коментує речник Повітряних сил ЗСУ Юрій Ігнат. — Повітряні сили оголошують тривогу під час різних видів небезпеки.

Зараз на часі «Кинджали», носіями яких є літаки МіГ-31К. Це гіперзвукові ракети, з якими дуже важко боротися засобами нашої ППО.

— Як тільки злітає російський МіГ-31, то це вже велика небезпека. Ракета може влучити у будь-яку точку. Які це може мати наслідки, ми бачили. Застосовуючи «Кинджали», противник, можливо, хоче досягти цілей, яких не зміг досягти крилатими ракетами, — наголошує речник.

! Харківський міський голова **Igor TEPXOB** закликає харків'ян не ігнорувати сигнали повітряної тривоги та заздалегідь дізнатися, де розташовані укриття:
— Будьте пильні, адже ворог все ще не полишає спроби знову зробити «темну» Україні, завдати шкоди своїми ракетними атаками цивільним об'єктам. Бо немає для них більшої радості, ніж тероризувати мирне населення та зробити нам погано.

▶ НЕ МОЖЕ БУТИ «ЖОВТОГО» І «ЧЕРВОНОГО» РІВНЯ

За словами Юрія Ігната, «Кинджали» — це лише один з приводів для оголошення повітряної тривоги. Україна буквально оточена загрозами.



— Є ракетна загроза з кораблів, які у Чорному морі, від стратегічної авіації з Каспію чи з Волгодонська. Є небезпека застосування оперативно-тактичних комплексів наземного базування — це балістичні ракети на кшталт «Іскандерів». На нас летять ракети з півдня та зі сходу. Можуть летіти із Білорусі. Із їхнім наближенням до території України будуть оголошуватися повітряні тривоги, карта нашої країни червонітиме зі сходу на захід, — каже Юрій Ігнат.

За таким же принципом може оголошуватися тривога, коли з аеродрому в Калузькій області злітають літаки Ту-22. Вони є носіями ракет Ха-22, які заходять на ціль по балістичній траєкторії.

— Такі ракети також фактично неможливо збивати нашими існуючими засобами, — констатує речник ППО. — І тут виникає запитання: чи можемо ми розділяти зони небезпеки на «жовтий», «помаранчевий», «червоний» рівні, як дехто зараз пропонує? Це неможливо і неприпустимо, бо люди будуть реагувати відповідним чином. Ми бачимо,

що вже зараз багато хто ігнорує небезпеку. Тому якими б не були загрози, повітряні тривоги будуть оголошуватися. Навіть коли по ворожих безпілотниках-розвідниках працюватиме наше ППО. Бо це також повітряний бій. Уламки падають на землю, і треба бути дуже обережними.

▶ ЦІЛОДОБОВО ТРИМАТИ У НАПРУЗІ

Противник шукає нові можливості виснажити нас, вважають інші експерти. «Можна використовувати зброю повітряного нападу, а можна лише натякати на атаку, щоб цілодобово тримати у напрузі персонал зенітно-ракетних комплексів, винищувальних систем. Постійні повітряні тривоги — це також тиск на населення, — вважає експерт-заступник начальника Генерального штабу, генерал-лейтенант у відставці Ігор Романенко. — Оповіщення населення про повітряну небезпеку має бути обов'язково, бо ракети можуть не полетіти, а можуть полетіти. Кожний громадянин сам вирішує, як йому чинити, коли лунає сирена».

▶ НАПРУГА ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

Тим часом часті повітряні тривоги виснажують не тільки нашу психіку, а й нашу економіку. Мусять призупинитися виробництва, торгівля. Деякі супермаркети уже перестали зачинятися під час сирен. Там рекомендують відвідувачам йти в укриття, але не закривають двері і касові апарати.

— Думаю, часто росіяни піднімають літаки навіть без ракет, але ми напевне не можемо цього знати. Оптика не дозволяє щось побачити на такій відстані, — каже провідний науковий співробітник Державного музею авіації ім. О. К. Антонова Валерій Романенко. — І ми реагуємо на кожний виліт, хоча я вважаю, що маємо реагувати розважливіше. Коли я ставив це запитання перед офіційними особами, мені казали: а раптом щось станеться, хто буде відповідати? А хто буде відповідати, коли людей висаджують з транспорту і вони всі стоять на вулиці. Від цього небезпека не стає меншою.

Експерт уточнює, що безумовно, у містах, які розташовані біля лінії фронту, треба бігти у сховище за першої загрози. А в містах, що в глибині нашої території, якщо немає масованого запуску ракет з Чорного моря або масованого підняття в повітря стратегічних бомбардувальників, не варто оголошувати «копійчані» тривоги п'ять разів на добу. Це шкодить економіці.

На думку експерта, рішення має бути ухвалене на рівні уряду після обговорення всіх за і проти.



ЗА ВИСОКИМИ СТАНДАРТАМИ

ЦЯ КОТЕЛЬНЯ В ІНДУСТРІАЛЬНОМУ РАЙОНІ НЕ БАЧИЛА КАПРЕМОНТУ МАЙЖЕ 30 РОКІВ. НАРАЗІ Ж ЇЇ ПОВНІСТЮ РЕКОНСТРУЮВАЛИ, ФАКТИЧНО ЗВЕЛИ З НУЛЯ

Нове все — від вікон і кімнат для персоналу до котлів і обладнання. Завдяки проведеній реконструкції, вдається економити кошти. Та й на цьому переваги не закінчуються.

— Тут був виконаний весь комплекс робіт із реконструкції. Старе обладнання було демонтоване і встановлено все нове — сучасне та енергоефективне. Наприклад, котли Viessmann, які споживають менше газу, з огляду на це підприємство економить кошти. Також з'явилося сучасне насосне обладнання, частотні перетворювачі, які допомагають економити електроенергію. Усе зроблено згідно з такими умовами, до яких прямує вся країна: екологічність та енергозбереження, — акцентує директор технічний КП «Харківські теплові мережі» Департаменту з питань забезпечення життєдіяльності міста ХМР Євген Кауркін.

Людмила Іванівна працює оператором у котельнях Індустріального району із 2009-го. Раніше, каже, працювали вдвох. Тепер усе вдається контролювати самотужки:



— Стало все набагато простіше, тому що процеси автоматизовані. Задали відповідні режими та встановили параметри і все. Потім тільки перевіряємо їх кожні дві години, інколи частіше, якщо є якісь зміни. Наприклад, в аварійних ситуаціях, що зараз трапляються, коли вимикають світло. Тоді ретельніше стежимо за обладнанням. Тобто оператору вже не потрібно руками крутити засовку або горілку котла, щоб регулювати подачу газу.

Реконструювали котельню за кредитні кошти Світового банку, усе заплановане виконали за 7 місяців. Тобто, пояснюють фахівці, працювали у доволі швидких темпах. Та зважаючи на це котельню вдалося запустити з початком опалювального сезону. Вона за-

безпечує теплом 40 житлових будинків, школу, дитсадок і лікарню. Крім того, її ще й забезпечили потужним генератором.



ВІДНОВЛЕННЯ БУДИНКІВ ТРИВАЄ

До свого під'їзду, до своїх рідних квартир вони просто не могли потрапити. Справа в тому, що після численних прильотів у цій багатоповерхівці на Салтівці кілька східцевих маршів було зруйновано.

Багатотонні конструкції не витримали і обвалилися, а деякі шматки бетону наче зависли у повітрі, тримаючись на залишках арматури. Навіть страшно пригадувати, що тут було.

— Зараз відновлення будинку триває. Наразі закінчуються демонтажні роботи. Вже розібрані пошкоджені фасадні стіни, сходи. Складності додавало те, що доводилося уламки виймати з середини будівлі між конструкціями, що залишилися. Паралельно починаємо зводити нові стіни, сходи та фасад, — повідомив виконроб будівельної організації Віктор Бурцев.

У інший, не менш постраждалій багатоповерхівці більша частина вікон забита, бо їх повиносило в під час вибухової хвилі. Більше жаху всередині. Саме тут, дивлячись на зруйновані міжкімнатні перегородки, що наче складені вдвічі паперові аркуші, розумієш, що правило «двох стін» в цьому випадку не спрацювало.

— У будинку сім під'їздів, і буквально в кожному є пошкодження. Десь є руйнування несучих конструкцій, десь внаслідок прильоту пожежа знищила майже два під'їзди. Зараз очищуємо пошкоджені квартири: прибираємо сміття, демонтуємо аварійні конструкції для подальшого їх відновлення. Надалі нас чекає відбудова стін, перекриттів, виконаємо ремонтні, оздоблювальні та інженерні роботи. Процес нешвидкий, але ми впораємося з ним!, — рішуче налаштований Віктор Бурцев.

В ефірі національного марафону Харківський міський голова Ігор Терехов повідомив, що зараз у місті проживає приблизно один мільйон сто тисяч жителів: «Дуже багато харків'ян повертаються у місто. Небезпечно це чи ні? Так, небезпечно, бо нас продовжують обстрілювати ракетами С-300. Час потрапляння ракети до міста — менш ніж хвилина, і це несе велику загрозу. Кожен має окремо приймати виважене рішення щодо повернення. Але, попри усе, харків'яни повертаються, розпочинають працювати, ремонтувати оселі, і життя продовжується».

ДОЛУЧИТИСЯ МОЖЕ КОЖЕН

До Харкова нарешті прийшла справжня весна. А з нею у кожному районі розпочалися роботи з впорядкування парків, вулиць, дворів та прибудинкових територій.

Комунальники роблять все для того, щоб місто було охайним та чистим.

— У Харкові розпочався двомісячник з благоустрою «Зелена весна». Ми наводимо лад на прибудинкових територіях після зимового періоду. Сіємо квіти, рихлимо газони, обкопуємо дерева. Мешканців наша праця тішить. Нам дуже дякують за це. У наших двірників піднімається настрій від цих слів вдячності і з'являється додаткова мотивація робити якнайкраще, — каже начальник дільниці № 3 санітарного очищення філії Основ'янського району КП «Харківблагоустрій» ХМР Юлія Легостаєва.

Комунальники в прямому сенсі вимітають кожен клаптик пішохідних доріжок та внутрішньоквартальних доріг. І в такому форматі міські служби працюють по всіх районах, попри складні воєнні умови, у яких перебуває прифронтовий Харків.

Керівник Основ'янської філії КП «Харківблагоустрій» ХМР Семен Левін повідомив, що працівники підприємства мусять після зими прибрати всю територію від опалого листя, хоча восени це було також зроблено. Крім того, обрізають чагарники та сухі дерева, готують клумби та газони до нового квіткового сезону. Територія району, який обслуговується цією філією, налічує 1096 будинків та 690 дворів. Зараз працівниками виконано десь 15–20% від повного обсягу робіт з благоустрою.

Роботи ще багато, розповідають комунальники. І у дворах, і на так званих

червоних лініях, де згодом ландшафтники висадять квіткові композиції. Щодо нового: по проспекту Гагаріна торік, незважаючи на війну, створили алею з кількадесяти сакур. Незабаром вони мають вперше розцвісти.



Якщо харків'яни теж хочуть щось корисне зробити для свого міста, вони можуть долучитися до весняної кампанії «Зелена весна». Для цього багато не потрібно, варто просто вийти і прибрати біля своїх будинків.

— Наш суботник триває майже 24/7, якщо можна так сказати. Ми працюємо весь тиждень, враховуючи суботу і неділю. Намагаємося самотужки. Але, користуючись нагодою, хотів би звернутися до мешканців нашого району та загалом міста: у нас багато приватного сектора, що межує з багатоповерхівками, і там потрібна допомога з прибирання цієї території. Якщо можете, вийдіть та допоможіть, приберіть біля своїх домівок, — просить жителів приватного сектору Семен Левін.

ЛІТНІЙ ЧАС: ЯК БЕЗБОЛІСНО АДАПТУВАТИСЬ

У НІЧ НА 27 БЕРЕЗНЯ УКРАЇНА ПЕРЕХОДИТЬ НА ЛІТНІЙ ЧАС, О 3.00 МИ ПЕРЕВОДИМО СТРІЛКИ ГОДИННИКА НА ГОДИНУ ВПЕРЕД. ВТІМ, СУЧАСНІ ГАДЖЕТИ ЗРОБЛЯТЬ ЦЕ БЕЗ НАС, АВТОМАТИЧНО. ПРОТЕ ЛЮДЬМ ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАЙСКЛАДНІШЕ — ПРИСТОСУВАТИСЬ ДО НОВОГО ГРАФІКА



Зважаючи на це вимальовуються дві новини. Хороша та погана. Погана: зі сном будуть виникати певні перебої. Хороша: роботу закінчуватимемо не затемно, а засвітло. Справа в тому, що наш біологічний годинник збивається. Як наслідок — виникають дратівливість, порушення сну, псується настрій. І здоровим не позаздриш, а уявіть, як людям із хронічними та серцево-судинними захворюваннями? Ми вкотре хочемо нагадати, як додаткова година чи її недолік впливає на самопочуття та як мінімізувати ризики для здоров'я під час переходу на літній час.

▶ ПЕРЕВЕДЕННЯ СТІЛОК — ЦЕ СТРЕС

Наші добові ритми підлаштовуються під режим, до якого ми звикаємо. І здавалося б, ну подумаєш, годину туди, годину сюди — але ні. Згадайте хоча б оці «ще п'ять хвилин!» під час дзвінка будильника.

Мимоволі виходить недосип. Як наслідок — нервозність, підвищення апетиту (причому тягне на солодке чи інше шкідливе), зниження концентрації уваги, прикри промахи на роботі, втома тощо.

— Переведення стрілок на годиннику наш організм сприймає як звичайний стрес, — зазначає лікар Віктор Літус. — Підготуватися до переведення стрілок непросто. Можна переконати себе, що нічого страшного у цьому немає. Але фактично за зміною часу йде недосипання, адже вставати доводиться раніше.

Чим небезпечно переведення стрілок? Можливо так:

- ◆ стрибки тиску;
- ◆ погіршення настрою;
- ◆ активуються хронічні стресозалежні хвороби;
- ◆ прискорене серцебиття;
- ◆ зниження імунітету;
- ◆ підвищений ризик розвитку ГРВІ;
- ◆ збої в роботі серця, судин та головного мозку.

Як відомо, стрес — наслідок змін у будь-якій сфері життя. Це може бути переїзд, зміна роботи, сварки та інше. Стрес буває адаптивним і неадаптивним. На щастя, переведення стрілок для більшості з нас буде адаптивним стресом.

Дітям та молодим людям переведення стрілок не подобається: вони люблять поспати. Люди похилого віку сприймуть нововведення простіше: вони й так мало сплять і прокидаються рано. Багато в чому самопочуття людини залежить від того, «сова» вона чи «жайворонок».

Водночас стрес від переведення стрілок не буде надто великим. Хоча якийсь час недосипання буде хронічним. Проте організм загалом здорової людини за тиждень-два адаптується до змін.

▶ ЯК СКОРІШЕ АДАПТУВАТИСЬ

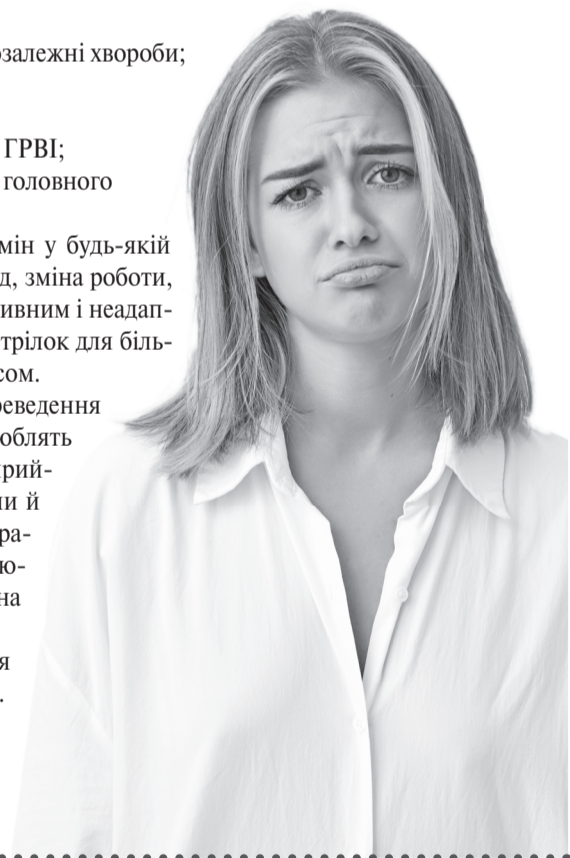
На це в середньому йде від 3 до 10 днів. Все, що потрібно для якнайшвидшої адаптації до нового часу, щодня змінювати годинник сну та пробудження на 15–20 хвилин.

Слід також переосмислити і режим харчування. Якщо ви, звичайно, їли у певний час. Прийоми їжі, як і сон, можна змінювати на час. Цей нехитрий спосіб дозволить уникнути дискомфорту у шлунку.

Якщо змога, не плануйте на перші дні після переведення годинника нічого важливого: можуть виникати складнощі із концентрацією уваги. Намагайтеся не поспішати і не нервувати через це. Щоб мінімізувати стрес — більше відпочивайте.

Піде на користь вечірня прогулянка. Не забудьте провітрювати в будинку, зменшіть освітлення перед сном, відкладіть комп'ютер. За пів години до сну краще почитати книгу.

— Якщо повернути свою годину сну — цього буде достатньо для швидкої адаптації, — впевнені лікарі.



▶ НАВІЩО МИ ПЕРЕВОДИМО ГОДИННИК

Щороку в Україні та країнах ЄС відбуваються дві зміни часу — восени та навесні. В останню неділю березня на літній час, в останню неділю жовтня — на зимовий. Сьогодні перенесення години туди — години сюди відбувається приблизно у 70 країнах світу, хоча сенс цього давно застарів.

Спочатку сезонне переведення годинника замислювалось як можливість більш раціонально використовувати світлий час доби і, таким чином, економити на електроенергії.

Вперше переведення годинника з цією метою провели у Великобританії 1908 року. Хоча ідеї економії — не електрики, а свічок — звучали ще в одного з батьків — засновників США, винахідника та вченого Бенджаміна Франкліна (1706–1790).

У США переводити годинник почали з 1918 року.

У більшості європейських країн ця практика запровадилася у 1970-х роках. У сср відбувався регулярний безлад з переведенням годинника — то скасовували, то вводили знову, то у свої дати, то в ті, що збігаються з європейськими. Як підсумок — після розвалу союзу багато колишніх республік почали вводити свої варіанти переходу.

В Україні у 2011 році ухвалою Верховної Ради було вирішено залишити літній час і не переходити на зимовий. Але це спричинило невдоволення у жителів заходу України, де сонячний час дуже відрізняється від часу східної частини. Тому, щоб нікому з регіонів не було прикро, перехід на літній та зимовий час запровадили знову.

В останні десятиліття все частіше лунають думки, що економія виходить мізерною, а ось шкода людському здоров'ю є дуже відчутною.

У 2019 році Європейський Союз провів законодавчу роботу щодо відмови від сезонного переведення часу. Але оскільки розбушувалася епідемія коронавірусу, не всі країни погодилися відмовитися від переведення стрілок, було ухвалено рішення нічого не змінювати. На сьогодні вирішили, що стрілки переводитимуть як мінімум до 2026 року.

В Україні востаннє намагалися порушити питання скасування переходу на літній час у 2021 році, але Кабмін відмовився його розглядати. Так що поки продовжуємо переводити кожен останню неділю березня і кожен останню неділю жовтня.

ГОДИНА ВПЕРЕД (зміна часу)



Зимовий час — стандартний час на території України (переводиться на годину назад)



Літній час — час, що встановлюється на літній період року на території України (переводиться на годину вперед)



Літній — остання неділя березня о 3:00



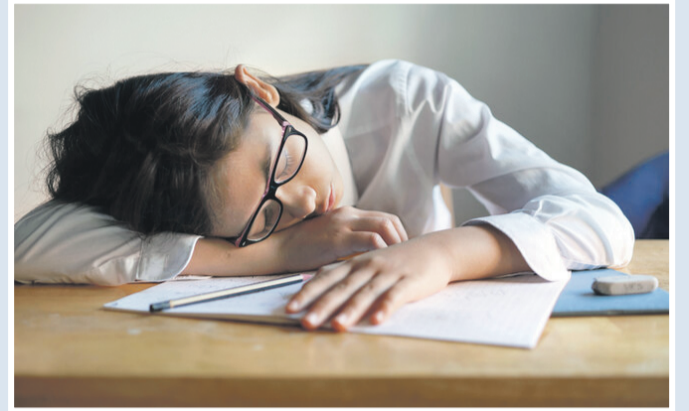
Зимовий — остання неділя жовтня о 4:00

Гороскоп на 25 березня

- ♈ Овен (21 марта — 20 апреля)**
Вы продолжаете быть на подъеме. У вас много сил и энергии. Поэтому сможете осуществить множество дел, получить отличные результаты и неплохо заработать. Если у вас был момент отчуждения в отношениях с любимым человеком, то все наладится.
- ♉ Телец (21 апреля — 20 мая)**
Вас ждут встречи, поездки, переговоры. При этом будет сопровождать неустойчивое желание расслабиться, отвлечься. Из-за несоответствия желаний и суровой необходимости вы будете периодически раздражаться и грустить. Но сперва надо довести все дела до конца.
- ♊ Близнецы (21 мая — 21 июня)**
Могут возникнуть препятствия в делах. Кто-то плетет вокруг вас интриги, мешает добиться осуществления желаний. И вам лучше изменить тактику. Ищите союзников, договаривайтесь о совместных действиях. Именно так вы сможете минимизировать любую угрозу.
- ♋ Рак (22 июня — 22 июля)**
Вы получите какой-то вызов, сложное задание. Но для вас это не проблема. Практически у всех представителей этого знака в ближайшие дни появится возможность получить повышение или улучшить материальное положение.
- ♌ Лев (23 июля — 23 августа)**
Вы прикладываете гораздо меньше усилий, а дела продвигаются быстрее. Вы стали более разумным и осмысленным. В ближайшее время ваше настроение существенно улучшится. Появятся новые полезные связи.
- ♍ Дева (24 августа — 23 сентября)**
Не стоит вмешиваться в конфликты друзей или коллег. Вы вряд ли их помирите. То же самое касается семейных дел. Бывает ситуация, когда лучше промолчать. Зато сегодня вам под силу распутать самые сложные финансовые вопросы. На том и сосредоточьтесь.
- ♎ Весы (24 сентября — 23 октября)**
Обычный спокойный день. Немного ленивый, впрочем, как и положено выходному. В отношениях с любимым человеком возможно легкое охлаждение. Не драматизируйте ситуацию. Вы все исправите сразу, как только у вас появится возможность.
- ♏ Скорпион (24 октября — 22 ноября)**
Вам необходимо больше спать, лучше питаться и любым способом экономить силы. У вас полная гармония в семье, и она вряд ли будет нарушена, как бы ни развивались в дальнейшем события. Кстати, впереди хорошие перспективы, но узнаете о них вы немного погодя.
- ♐ Стрелец (23 ноября — 21 декабря)**
Перед вами откроется множество новых возможностей. Вы станете чаще бывать вне дома, больше общаться с друзьями. Из минусов, которые могут дать о себе знать — некоторые проблемы со здоровьем.
- ♑ Козерог (22 декабря — 20 января)**
Молчать и держать проблемы в себе совершенно не обязательно. Ведь не зная о ваших трудностях, окружающие точно вам не помогут. Зато в личной жизни у Козерогов все в порядке: море позитивных впечатлений, знакомств и свиданий.
- ♒ Водолей (21 января — 18 февраля)**
Вы полностью погрузитесь в новые проекты и новый круг общения, ослабив внимание к семье и любимым людям. Тут вероятно некоторое охлаждение, которое на какое-то время усилится и станет заметно. Но помните: за каждым похолоданием следует оттепель.
- ♈ Рыбы (19 февраля — 20 марта)**
Хлопот поубавится. Вы сдали экзамен, преодолели кризис или успешно завершили важный проект. Теперь можете в полной мере наслаждаться спокойной и предсказуемой жизнью. Вы сейчас полностью контролируете свои дела и уверены в друзьях и любимых людях.

ГАРНИЙ СОН — УСПІХ НА УРОЦІ

Повноцінний відпочинок, зокрема хороший сон, є запорукою ефективності навчання дітей в школі. Науковці при цьому розповіли, скільки годин потрібно спати учням, щоб добре вчитися.



Внаслідок численних ворожих обстрілів пошкодження отримали 118 будівель шкіл Харкова, зазначили у Департаменті освіти ХМР. Тому місцеві школярі продовжують опановувати знання в школах міста дистанційно. Звісно, ходити нікуди не треба, проте дистанційка — процес теж непростий, дитина витрачає багато нервів, енергії та часто переживає певний стрес через усілякі додаткові труднощі: вилучення, блекаут, проблеми з інтернетом, відсутність живого контакту з викладачем. Багато навичок і знань доводиться надолужувати самостійно без вчителя. Тож мозок наших чад має працювати у посиленому режимі. А де ж взяти енергію? Так, американські вчені проаналізували вплив тривалості сну на розумову успішність дітей.

▶ СКИЛЬКИ МАЄ СПАТИ УЧЕНЬ, ЩОБ ОТРИМАТИ ХОРОШІ ОЦІНКИ

Лікарі рекомендують учням віком 6–12 років спати не менше 9–12 годин на добу. Підліткам віком 13–18 років — не менше 8–10 годин на добу. Фахівці з'ясували, що чим довше діти спали, тим кращі під-

сумкові оцінки отримували. Хоча різниця й не була значною. Тож лікарі вважають, що від кількості та якості сну залежать не лише оцінки дитини, а й її вміння сприймати і засвоювати інформацію.

Якщо ж дитина має проблеми зі сном — гірше засвоюватиме нові знання і швидше забуде отриману інформацію. При цьому вчителі лікарі не радять. У цей час мозок просто не може правильно запам'ятовувати нову інформацію.

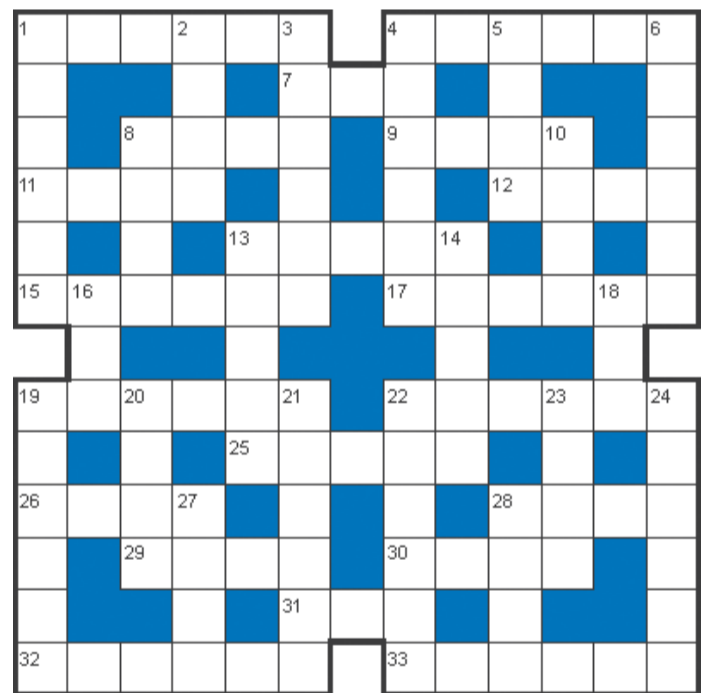
Що робити, аби покращити сон?

Аби добре спати, лікарі радять дітям:

- ◆ засинати і прокидатися в один і той же час;
- ◆ відкладати всі гаджети за 30 хвилин до сну;
- ◆ вимикати яскраве світло в кімнаті та провітрювати приміщення.

По горизонталі: 1. Перемещение тела с отталкиванием. 4. Отвержение всяких религиозных верований. 7. Болотное растение с длинными листьями. 8. Количество пойманной рыбы. 9. Химический элемент, газ. 11. Пирожное из взбитых яичных белков. 12. Вторая часть менюэта. 13. Вид связи. 15. Всесторонний разбор, рассмотрение. 17. В ткацком станке — круглый вал, по которому проходит сматывающаяся с ткацкого навоя основа. 19. Атом, отличающийся от другого количеством нейтронов. 22. Размер диаметра в дуле огнестрельного оружия. 25. Довод, разумное основание. 26. Большая хищная змея тропических стран. 28. Несгораемый шкаф. 29. Твердая хирургическая повязка. 30. Преувеличенная любезность. 31. Орган обоняния. 32. Сотрудник дипломатического представительства. 33. Мельчайшие частицы материала, образующиеся при его резке.

По вертикали: 1. Скопление чего-нибудь, мешающее нормальному движению. 2. Desertное блюдо, как правило на основе фруктовых соков. 3. Регион, расположенный между Черным, Азовским и Каспийским морями. 4. Земляной орех. 5. Лесной пушной зверь. 6. Низшее морское позвоночное животное. 8. Часть упряжи. 10. Приспособление для обнаружения и обезвреживания мин. 13. Учитель красноречия. 14. Водное пространство, омывающее материк или находящееся между материками. 16. Часть пред-



мета, ближайшая к основанию. 18. В математике: показатель степени, равный трем. 19. Пресмыкающееся отряда ящериц. 20. Место, откуда что-нибудь распространяется. 21. Очки без заушных дужек. 22. Фигура, символизирующая солнечный путь. 23. Атмосферное явление. 24. В некоторых спортивных состязаниях: то же, что судья. 27. В праве — необходимое условие привлечения к ответственности. 28. В деревенских избах: помещение между жилой частью дома и крыльцом.

Ответы на кроссворд

По горизонталі: 1. Прыжок. 4. Атеизм. 7. Аир. 8. Улов. 9. Азот. 11. Безе. 12. Трио. 13. Радио. 15. Анализ. 17. Скалка. 19. Изотоп. 22. Калибр. 25. Резон. 26. Удав. 28. Сейф. 29. Пипс. 30. Елей. 31. Нос. 32. Атташе. 33. Опилки.

По вертикали: 1. Пробка. 2. Желе. 3. Кавказ. 4. Арахис. 5. Енот. 6. Минога. 8. Узда. 10. Трал. 13. Ритор. 14. Океан. 16. Низ. 18. Куб. 19. Игуана. 20. Очаг. 21. Пенсне. 22. Колесо. 23. Иней. 24. Рефери. 27. Вина. 28. Сени.

Видавець —
ТОВ «ГАЗЕТА «ХАРЬКОВСКИЕ ИЗВЕСТИЯ»
Харківська міська газета.
Свідоцтво про реєстрацію:
ХК № 2230–971 ПР від 28.12.2018.
Адреса редакції: 61003, м. Харків,
м-н Павлівський, буд. 10, тел. (057) 771-01-50.

Відділ реклами: тел./факс (057) 771-01-50.
E-mail: info@izv.kharkov.ua — секретар;
reklama@izv.kharkov.ua — відділ реклами.
Редакція не несе відповідальності
за зміст і достовірність рекламних матеріалів.
R — матеріали на правах реклами.
Головний редактор — **Тетяна АДАМОВИЧ.**

Газета виходить друком три рази на тиждень:
у вівторок, четвер та суботу.
Замовлення № 0265.
Наклад номера 22 837.
Ціна за домовленістю.
Віддруковано у типографії ТОВ «ФАКТОР-ДРУК».
61030, м. Харків, вул. Саратовська, буд. 51.

